

STAUROS

č. 10 máj 2021

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

Z TURÍČNEJ HOMÍLIE EMERITNÉHO PÁPEŽA BENEDIKTA XVI.

Tajomstvo Turíc vyjadruje krst Cirkvi, je to udalosť, ktorá jej dala základnú formu a úvodný impulz k jej poslaniu. Táto „forma“ a „impulz“ sú vždy platné, stále aktuálne a obnovujú sa osobitným spôsobom skrze liturgické slávenia. Dnes sa chcem zastaviť pri jednom základnom aspekte tajomstva Zoslania Ducha Svätého, ktoré si aj v našej dobe zachováva svoju dôležitosť. Turíce sú sviatkom jednoty, porozumenia a ľudského spoločenstva. Všetci môžeme potvrdiť, že v našom svete, aj keď sme stále viac bližší jeden druhému prostredníctvom komunikačných prostriedkov a geografické vzdialenosti akoby už neexistovali, porozumenie a spoločenstvo medzi osobami je často umelé a náročné. Pretrvávajú nezhody, ktoré nezriedka vedú ku konfliktom. Dialóg medzi generáciami je stále viac náročnejší a častokrát zostáva pri rozdelení názorov. Sme svedkami každodenných udalostí, pri ktorých sa zdá, že ľudia sa stávajú agresívnejšími a viac popudlivými. Dôjsť k porozumeniu sa zdá byť veľmi náročné, a preto sa uprednostňuje ostať vo vlastnom ja, pri svojich vlastných záujmoch. Môžeme v tejto situácii skutočne nájsť a žiť tú jednotu, ktorú tak potrebujeme?

Rozprávanie o Turíčanoch v Skutkoch apoštolov, ktoré sme počuli v prvom čítaní (porov. Sk 2,1-11), obsahuje vo svojej hĺbke jeden z veľkých obrazov, nachádzajúcich sa na začiatku Starého zákona: starodávny príbeh o stavbe Babylonskej veže (porov. Gen 11,1-9). Čo však je Babylon? Je to opis kráľovstva, v ktorom ľudia nadobudli takú moc, ktorá ich viedla k tomu, že už viac nepotrebovali spomínať vzdialeného Boha. Cítili sa dostatočne silní na to, aby vlastnými silami vybudovali cestu, ktorá vedie do neba, kde by mohli zaujať Božie miesto. Avšak práve v tejto situácii dochádza k niečomu zvláštnemu a neobvyklému. Zatiaľ čo ľudia spoločne pracujú na stavbe veže, uvedomia si, že sa stavajú jeden proti druhému. Keďže chceli byť ako Boh, riskovali, že viac nebudú už ani ľuďmi, pretože stratili základný element ľudského bytia: schopnosť dohodnúť sa, porozumieť si a pracovať spoločne.

Toto biblické rozprávanie obsahuje v sebe trvalú pravdu. Môžeme ju vidieť v priebehu dejín, ale aj v súčasnosti. Rozvojom vedy a techniky sme dospeli k moci ovládať prírodné sily, manipulovať s prvkami, vyrábať živé bytosti, takmer až do bodu výrobenia samotného človeka. V tejto situácii modliť sa k Bohu, znamená niečo čo je už prekonané, neužitočné, pretože sami môžeme stavať a realizovať všetko to, čo chceme. Avšak neuvedomujeme si, že znovu

zažívame tú istú babylonskú skúsenosť. Skutočne sme rozšírili možnosti komunikácie, prijímania a odovzdávania informácií, ale môžeme tiež povedať, že vzrástla schopnosť porozumieť si, alebo paradoxne rozumieme si stále menej? Nezdá sa, že sa medzi ľuďmi šíri pocit nedôvery, podozrievania, vzájomného strachu až to tej miery, že sa stávajú jeden pre druhého nebezpeční? Vráťme sa však k úvodnej otázke, môže tu naozaj byť jednota a zhoda?

Ako? Odpoveď nájdeme vo Svätom písme. Jednota môže nastať, ale iba ako dar Božieho Ducha, ktorý nám dá nové srdce, nový jazyk, novú schopnosť komunikovať. Toto je to, čo sa udialo pri zoslaní Ducha Svätého. V to ráno, päťdesiat dní po Veľkej noci, v Jeruzaleme zavial silný vietor a oheň Ducha Svätého zostúpil na zhromaždených učeníkov – na každého osobitne – a zapálil v nich Boží oheň, oheň lásky, ktorý má schopnosť meniť. Strach sa pomínul, srdce pocítilo novú silu, jazyky sa rozviazali a začali hovoriť otvorene spôsobom, ktorému mohli všetci rozumieť ako ohlasujú Ježiša Krista umučeného a vzkrieseného. Pri zoslaní Ducha Svätého, tam kde bolo rozdelenie a odcudzenie sa rodí jednota a porozumenie.

Pozrime sa však na dnešné evanjelium, v ktorom Ježiš hovorí: „Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy“ (Jn 16,13). Ježiš nám na tomto mieste, keď hovorí o Duchu Svätom, vysvetľuje čo je Cirkev. Ako musí žiť, aby bola sama sebou, aby bola miestom jednoty a spoločenstva v pravde. Hovorí nám, že konať ako kresťania znamená nebyť uzavretí vo vlastnom „ja“, ale nasmerovaní k celku. Znamená prijať celú Cirkev alebo lepšie povedané, nechať, aby nás ona sama prijala. Teda ak ja hovorím, myslím, konám ako kresťan, nerobím to uzatvoriac sa do svojho ja, ale robím to vo všetkom a vychádzajúc zo všetkého. Takto Duch Svätý, Duch jednoty a pravdy môže naďalej rezonovať v srdciach a mysliach ľudí a viesť ich k stretnutiu a vzájomnému prijatiu. Duch, práve preto, že tak koná nás vovádza do plnej pravdy, ktorou je Ježiš. Vedie nás k jej prehĺbeniu a pochopeniu. V poznaní nerastieme tým, že sa uzatvárame do svojho ja, ale iba v stávaní sa schopnými počúvať a zdieľať sa v „my“ teda v Cirkvi s vnútorným postojom hlbokkej pokory. Tak sa stáva jasnejším, prečo je Babylon Babylonom a Turíce Turícami. Tam, kde sa ľudia chcú stať bohmi, môže nastať iba to, že sa postavia jeden proti druhému. Ale tam, kde sa podriaďujú Pánovej pravde, otvárajú sa konaniu Ducha, ktorý ich udržuje a spája.

Rozdiel medzi Babylonom a Turícami sa javí aj v druhom čítaní, v ktorom apoštol hovorí: „Žite duchovne a nebudete spĺňať žiadosti tela“ (Gal 5,16). Svätý Pavol vysvetľuje, že náš osobný život je poznačený vnútorným konfliktom, rozdelením, medzi záchvevmi, ktoré pochádzajú z tela a tými, ktoré pochádzajú z Ducha. My ich však nemôžeme nasledovať všetky. Nemôžeme byť zároveň egoisti a veľkodušní, nasledovať nutkanie vládnúť nad druhými a zažívať radosť z nezištnej služby. Vždy si musíme vybrať podnet, ktorý budeme nasledovať a autentickým spôsobom to môžeme urobiť iba s pomocou Kristovho Ducha. Svätý Pavol vymenúva čo je ovocím tela: sú to hriechy egoizmu a násilia ako nepriateľstvo, sváry, žiarlivosť, rozbroje. Sú to myšlienky a činy, ktoré neumožňujú žiť skutočne ľudský a kresťanský život v láske. Je to smer, ktorý vedie k strate vlastného života. Na druhej strane Duch Svätý nás vedie k Bohu, aby sme už tu na zemi mohli zakúsiť to semeno Božieho života, ktoré je v nás. Svätý Pavol hovorí: „Ale ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj (Gal 5,22). Všimnime si, že apoštol používa množné číslo pri opísaní telesných skutkov, ktoré vedú k rozdeleniu človeka, zatiaľ čo jednotné číslo používa pri definícii skutkov Ducha, hovorí o „ovocí“, presne tak ako pri rozdelení v Babylone a jednote na Turíce.

Drahí priatelia, musíme žiť podľa Ducha jednoty a pravdy a preto musíme prosiť, aby nás Duch Svätý osvietil a viedol k tomu, aby sme dokázali nasledovať pravdu a prijali aj pravdu o Kristovi, ktorú ohlasuje Cirkev. Lukášovo rozprávanie o Turícach hovorí, že Ježiš prv než vystúpil do neba požiadal apoštolov, aby ostali spolu a pripravili sa prijať dar Ducha Svätého. Oni sa zišli na modlitbách spolu s Ježišovou matkou vo večeradle, aby čakali na naplnenie prísľubu (porov. Sk 1,14). Cirkev zhromaždená spolu s Máriou ako pri svojom zrode, tak aj dnes sa modlí: „Veni Sancte Spiritus! – Príď Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapál v nich oheň svojej lásky“.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 17. – 23. 5. 2021

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) * Alžbeta, Aladár
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	<u>Piata zádušná</u> 17:00 Sv. liturgia, <i>panychída, hramoty</i> , následne <i>Veľká večiereň</i>
Nedeľa	<i>Svätá Päťdesiatnica</i> 8:00 Utierenie (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 24. – 30. 5. 2021

Pondelok	<i>Svätého Ducha</i> 7:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Michal
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Pavol
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Daniel
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Katarína, <i>panychída</i>
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Michal, <i>panychída</i>
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne veľká večiereň
NEDEĽA	Prvá po Päťdesiatnici – Všetkých svätých, 8. hlas 8:00 Utierenie (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)

OZNAMUJEME

- V nedeľu, 23. 5. 21 bude po sv. liturgiách zbierka na TV Lux a Rádio Lumen. Vopred ďakujeme za Vašu podporu evanjelizácie prostredníctvom týchto médií.
 - V súčasnosti slávime v **nedeľu** 4 sv. liturgie, čo znamená, že okrem sv. liturgie o 9. 00 a 10. 30 opäť je aj sv. liturgia o 12.00 v slovenskom a o 17. 00 v cirkevnoslovanskom jazyku.
 - Sobota, 22. 5. 21 je druhá zádušná. Sv. liturgiu v slovenskom jazyku budeme sláviť za zosnulých veriacich. Po jej skončení sa pomodlíme panychídu s *hramotami*.
 - V pondelok, 24. 5. 21 slávime sviatok **Pondelok sv. Ducha**. Okrem sv. liturgie o 17.00 bude aj sv. liturgia ráno o 7.00 v slovenskom jazyku.
 - V týždni po nedeli Päťdesiatnice sa pred sv. liturgiou budeme od pondelka do štvrtka modliť časť akatistu k Svätému Duchu. V piatok sa budeme modliť celý akatist so začiatkom o 20.00, po ňom bude nasledovať katechéza v rámci nižšie spomínaného programu *Zjednotení*. Katechézu prednesie o. Andrej Škoviera.
 - Rady pre mládež gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku pripravujú pre mladých gréckokatolíkov na Slovensku už druhú duchovnú výzvu s názvom *Zjednotení*. Tentokrát ňou chcú mladým pomôcť lepšie prežiť Sviatky Zostúpenia Svätého Ducha. Výzva *Zjednotení* pozostáva zo štyroch fáz a bude trvať od piatka pred Zostúpením Svätého Ducha do Nedele všetkých svätých:
 1. **Pôst mladých za Cirkev**, ku ktorému pozývame mladých v **piatok, 21. mája**. Spôsob pôstu je individuálny.
 2. **Modlitby mladých za Cirkev - V Nedeľu Zostúpenia Svätého Ducha (23. máj)** sa každá eparchia stretne so svojimi mladými (online/fyzicky) o **15:30** pri modlitbe večierne s modlitbami na kolenách. *S mladými Bratislavskej eparchie sa online spojíme v Chráme Najsvätejšej Trojice v Telgárte (vysielané cez facebook [Mládež Bratislavskej eparchie](#))*
 - Ak sa pandemická situácia nezhorší, aj tento rok plánujeme zorganizovať **Letný eparchiálny tábor**. Je zarezervovaný termín **11. - 16. júl 2021 v Hoteli František, Lazy pod Makytou**. Svoj záujem môžete nahlásiť na kontakty farského úradu.
 - Pripomíname, že počas pracovných dní sa v našom chráme o 15. hodine modlíme 9-ty čas a následne vykladáme k adorácii najsv. eucharistiu.
 - Sv. tajomstvo manželstva chcú prijať tieto páry:
 1. Lukáš Priganc a Tatiana Klinko.
 2. Michal Zátroch a Alena Gardošová
 3. Marcel Švec a Tatiana Cibiková
- Ak by niekto vedel o prekážke brániacej sláveniu manželstva, je povinný to oznámiť cirkvi. A súčasne môžeme zahrnúť tieto páry do našich modlitieb.

ĎAKUJEME

- V nedeľu, 2. 5. 21 sme pri zbierke na kňazský seminár bl. Pavla Petra Gojdiča v Prešove prispeli sumou 450 €, ktorou sme podporili formáciu nových kňazských povolání našej cirkvi.
 - Bohu známa osoba darovala na podporu farnosti 25 €, iná, Bohu známa rodina darovala 100 €, ďalšia, Bohu známa obeťovala 50 €. Vyslovujeme vďačné „Pán Boh odmeň!“
 - Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. *Beblavej, Pätoprstej a Rímovej* (8. 5. 21) a rod. *Buralovej a Pokornej* (15. 5. 21)
 22. 5. 21 upratuje rod. *Krajňáková a Telepčáková*.
 29. 5. 21 upratuje rod. *Semberová a Vavříková*
- Ďakujeme za vašu službu.

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:
osobne: o. Rastislav Čížik, farár, **tel.:** 0911/400 845,
e-mail: bratislava@grkatba.sk
o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, **tel.:** 0903/946 717